

Rozkład materiału i plan wynikowy historii dla klasy szóstej szkoły podstawowej
WYDAWNICTWO EDUKACYJNE WIKING

	<i>Temat</i>	<i>Treści</i>	<i>Wymagania podstawowe wynikające z podstawy programowej Uczeń:</i>	<i>Wymagania ponadpodstawowe wynikające z podstawy programowej Uczeń:</i>	<i>Podstawa programowa</i>
1	Lekcja wprowadzająca	Wymagania edukacyjne, sposoby oceniania na lekcji historii, treści nauczania.	<p>powinien umieć:</p> <ul style="list-style-type: none"> – sytuować wydarzenia i procesy historyczne w czasie i przestrzeni przy wykorzystaniu map i planów w różnych skalach; – posługiwać się pojęciami historycznymi i wyjaśniać ich znaczenia; – przeprowadzać analizę historyczną – kształtować umiejętności związane z samodzielną analizą i interpretacją historyczną postaci i wydarzeń historycznych; – samodzielnie tworzyć narrację historyczną (krótkie wypowiedzi: plan, notatka). – pokazywać związki przyczynowo - skutkowych pomiędzy teraźniejszością a przeszłością, dzięki czemu uczeń potrafi umieścić wiedzę historyczną w kontekście współczesnym 	<p>powinien umieć:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ustalać związki poprzedzania, równoczesności i następstwa; – wyszukiwać i porównywać informacje pochodzące z różnych źródeł, rozróżniać w nich warstwę informacyjną, wyjaśniającą i oceniającą, a także samodzielnie formułować wnioski, wyjaśniać związki przyczynowo – skutkowe; – samodzielnie tworzyć narrację historyczną (bardziej złożone formy: rozprawka, prezentacja). – tworząc narrację historyczną powinien umieć integrować informacje pozyskane z różnych źródeł oraz prezentować argumenty uzasadniające własne stanowisko 	
ROZDZIAŁ I: ŚWIAT W XVI WIEKU					
2	Świat przed Kolumbem	Wyobrażenie o świecie w średniowiecznej Europie ● Majowie ● Aztekowie ● Inkowie	<ul style="list-style-type: none"> – wie, gdzie szukać informacji o cywilizacjach prekolumbijskich, – wymienia cywilizacje prekolumbijskie, – wskazuje na mapie zajmowane terytoria, 	<ul style="list-style-type: none"> – zna charakterystyczne cechy cywilizacji prekolumbijskich i ich największe osiągnięcia, – potrafi zaznaczyć na osi czasu okresy 	VIII.1

				rozkwitu tych cywilizacji,	
3	Wielcy podróżnicy i ich odkrycia	Przyczyny podróży dalekomorskich • Krzysztof Kolumb odkrywa Amerykę • Portugalczycy wyznaczają morską drogę do Indii • Pierwsza podróż dookoła świata	<ul style="list-style-type: none"> – wie kim byli: Krzysztof Kolumb, Vasco da Gama, Ferdynand Magellan, – zna pojęcia: <i>karawela</i>, <i>broń palna</i>, <i>Indianie</i>, <i>Inkowie</i>, <i>Majowie</i>, – wymienia urządzenia techniczne, które umożliwiły podróżowanie, – zna okoliczności odkrycia Ameryki i opłynięcia świata przez Magellana, – wskazuje na mapie trasy najistotniejszych wypraw, – zaznacza na osi datę pierwszej wyprawy Krzysztofa Kolumba do Ameryki (1492 r.), – opisuje przebieg wyprawy Krzysztofa Kolumba do Ameryki, – opisuje osiągnięcia Vasco da Gamy i Ferdynanda Magellana wraz ze wskazaniem ich podróży na mapie, 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje przyczyny organizowania wielkich wypraw oceanicznych, – wyjaśnia związek pomiędzy sytuacją w Europie a dalekomorskimi wyprawami, – potrafi odnaleźć i przeanalizować związki teraźniejszości z przeszłością, 	VIII.1 VIII.2
4	Skutki wielkich odkryć	Skutki odkryć dla Nowego Świata • Konsekwencje odkryć dla Europy	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia towary, które pojawiły się w Europie w wyniku odkryć geograficznych (fasola, ziemniaki, kakao, dynia, pomidory), – wymienia skutki odkryć geograficznych dla mieszkańców Nowego Świata (zagłada kultur ludów pierwotnych, chrystianizacja, zniewolenie ludności miejscowej, powstawanie wielkich plantacji bawełny, kawy, herbaty, tytoniu), – wskazuje na mapie państwa, które najbardziej skorzystały z odkryć, – zna pojęcie „manufaktura”, 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje warunki życia ludów autochtonicznych Ameryki po przybyciu Europejczyków, – ocenia pozytywne i negatywne skutki odkryć dla Europy i Nowego Świata, – wyjaśnia wpływ odkryć na zmianę sytuacji w Europie, 	VIII.1
5	Narodziny renesansu	Miasta włoskie w XIV i XV wieku • Odrodzenie • Humanizm	<ul style="list-style-type: none"> – rozumie pojęcia: <i>humanizm</i>, <i>renesans</i>, <i>mecenas</i>, – charakteryzuje epokę renesansu, – wymienia hasła humanistów, 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje wpływ rozwoju gospodarczego miast włoskich na rozwój kultury, – wyjaśnia nowatorstwo poglądów renesansowych wobec poglądów ludzi średniowiecza, 	IX.1

				– zna, rozumie i interpretuje główne hasła humanistów renesansowych,	
6	Wielcy twórcy odrodzenia	Człowiek renesansu • Leonardo da Vinci • Michał Anioł i inni mistrzowie • Teoria Mikołaja Kopernika • Wynalezienie druku	– wie kim byli: Leonardo da Vinci, Michał Anioł Buonarroti, Rafael Santi, – wie, vb kim był Mikołaj Kopernik, – rozpoznaje główne dzieła kultury renesansowej, – zna pojęcia: odkrycie naukowe, astronom, uczyony, – określa wiek, w którym żył i tworzył Mikołaj Kopernik (XVI w.), – wie, kim był Jan Gutenberg,	– opisuje działalność Mikołaja Kopernika, – zna i ocenia dorobek głównych twórców epoki, – wyjaśnia znaczenie przysłowia „wstrzymał Słońce ruszył Ziemię”, – opisuje wygląd i proces powstawania książek w średniowieczu, – wyjaśnia znaczenie zastosowania wynalazku ruchomej czcionki dla procesu powstawania książek, w szczególności idei odrodzenia i dzieł kultury renesansowej,	IX.1
7	Reformacja	Kryzys Kościoła • Niemcy w początkach XVI wieku • Nauki Marcina Lutra • Wojny religijne w Niemczech i pokój w Augsburgu	– wymienia przyczyny wybuchu reformacji, – wie, kim był Luter i jaką rolę odegrał w historii, – zna podstawowe różnice w poglądach wyznań reformowanych wobec katolicyzmu, – wyjaśnia pojęcia: „reformacja”, „protestantyzm”, – zna daty: 1517 r., 1555 r.,	– zna i potrafi wyjaśnić przyczyny reformacji (z podziałem na bezpośrednie i pośrednie), – wyjaśnia zasadę „Czyja władza, tego religia”,	IX.2
8	Nowe wyznania w Europie	Nowe wyznania • Luteranizm • Kalwinizm • Anglikanizm • Reformacja we Francji	– wyjaśnia pojęcia: „edykt”, „noc św. Bartłomieja”, – wymienia najważniejsze zasady luteranizmu i kalwinizmu, – zna okoliczności odejścia Anglii od katolicyzmu,	– wskazuje na mapie wyznaniowy podział Europy, – porównuje różnice w doktrynach wyznań reformowanych,	IX.2
9	Reforma kościoła	Początki reformy wewnętrznej Kościoła • Sobór trydencki • Święta Inkwizycja i	– zna pojęcia: „sobór trydencki”, „tolerancja religijna”, „Święta Inkwizycja”, „Indeks Ksiąg Zakazanych”, „kontrreformacja”,	– ocenia postanowienia soboru w Trydencie, – rozumie skutki nietolerancji religijnej, – ocenia metody zwalczania herezji przez	IX.3

		Indeks Ksiąg Zakazanych		Święte Oficjum,	
LEKCJA POWTÓRZENIOWA (ROZDZIAŁ I)					
ROZDZIAŁ II: POLSKA I LITWA W XVI WIEKU					
10	Polityka zagraniczna ostatnich Jagiellonów	Hołd pruski • Wojna o Inflanty • Flota kaperska • Podział Inflant	<ul style="list-style-type: none"> - zna pojęcia: „<i>hołd pruski</i>”, „<i>Prusy Książęce</i>”, - zna przedstawicieli dynastii Jagiellonów w XVI w., - zna pojęcie „<i>Inflanty</i>”, - wskazuje na mapie Prusy i Inflanty, - zna datę 1525 r., - opisuje przebieg hołdu pruskiego, - wymienia i wskazuje na mapie państwa walczące o Inflanty, - przedstawia ustalenia pokoju w Szczecinie, 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia polityczne skutki hołdu pruskiego, - ocenia skuteczność polityki zagranicznej ostatnich Jagiellonów, - relacjonuje okoliczności przyłączenia Inflant do Rzeczypospolitej, - ocenia skuteczność polityki zagranicznej ostatnich Jagiellonów, 	IX.5
11	Kształtowanie demokracji szlacheckiej	Szlachta • Przywileje i demokracja szlachecka • Sejmiki ziemskie • Geneza sejmu walnego • Obrady sejmu walnego • Zakres władzy królewskiej i ruch egzekucyjny	<ul style="list-style-type: none"> - zna pojęcia: <i>szlachta</i>, <i>pospolite ruszenie</i>, <i>przywilej</i>, <i>sejmik ziemski</i>, <i>sejm walny</i>, <i>sejmik szlachecki</i>, <i>złota wolność szlachecka</i>, <i>liberum veto</i>, ruch egzekucyjny, - opisuje wygląd szlachcica, herb szlachecki, - wymienia obowiązki szlachcica wobec państwa, - zna datę 1505 r., - wymienia najważniejsze przywileje szlacheckie, - wymienia organy władzy szlacheckiej, 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje sposób podejmowania decyzji w trakcie obrad parlamentarnych oraz ocenia jego skutki, przy użyciu pojęć: demokracja szlachecka, zasada jednomyślności, liberum veto, - zna i ocenia pozytywne i negatywne elementy ustroju Rzeczypospolitej, - wyjaśnia przyczyny dominacji politycznej szlachty w Polsce, 	IX.4
12	Rzeczpospolita Obojga Narodów	Ostatni Jagiellonowie • Powstanie Rzeczypospolitej Obojga Narodów	<ul style="list-style-type: none"> - wie kim byli: Zygmunt I Stary, Zygmunt August, - zna przyczyny zawarcia Unii Lubelskiej, - wyjaśnia nazwę Rzeczpospolita Obojga Narodów, 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia znaczenie unii dla funkcjonowania państwa polsko-litewskiego, - omawia rolę tolerancji religijnej w Rzeczypospolitej, 	IX.8

			<ul style="list-style-type: none"> – zna datę 1569 r., – wyjaśnia różnicę pomiędzy unią personalną a realną, – wskazuje na mapie terytorium Rzeczypospolitej Obojga Narodów, – wymienia postanowienia Unii Lubelskiej, 	– omawia wewnętrzne i zewnętrzne skutki unii,	
13	Gospodarka polska „złotego wieku”	Powstanie folwarku pańszczyźnianego • Wzrost obciążeń chłopskich • Spław wiślany i Gdańsk	<ul style="list-style-type: none"> – zna pojęcia: <i>folwark, pańszczyzna, kmieć, gospodarka folwarczno-pańszczyźniana, pańszczyzna spichlerz, spław rzeczny Wisłą do Gdańska, flisacy</i>, – wymienia przyczyny zakładania folwarków, – opisuje sytuację chłopów, – wyjaśnia powiedzenie o gospodarce złotego wieku: „<i>Kto ma żyto, ma wszystko</i>”, 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje pozycję szlachcica i chłopów w Rzeczypospolitej, z uwzględnieniem zachodzących zmian w znaczeniu obu warstw w społeczeństwie Rzeczypospolitej, – ocenia politykę szlachty wobec chłopów i mieszczan, – wyjaśnia znaczenie spławu rzeczno dla rozwoju gospodarki szlacheckiej oraz rozwoju gospodarczego państwa, 	IX.6
14	Renesans w Polsce	Wpływ włoskiego odrodzenia • Królewski mecenat • Zabytki architektury • Literatura • Szkolnictwo	<ul style="list-style-type: none"> – zna pojęcia: <i>złoty wiek kultury polskiej, Wawel, dwór, paż, komnata, arras, sala poselska, krużganki, sala senatorska, kaseton, dzwon zygmunowski</i>, – opisuje życie dworskie za panowania ostatnich Jagiellonów, – wymienia przedstawicieli renesansu w Polsce i ich główne dzieła (M. Rej, J. Kochanowski, A. Frycz Modrzewski, M. Kopernik), 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia źródła polskiego renesansu, – wyjaśnia wpływ rządów Jagiellonów na rozwój kultury polskiej, używając pojęć: renesans, królowa Bona, włoszczyzna, Mikołaj Rej, Jan Kochanowski, – wymienia zabytki kultury renesansowej w Polsce i w regionie, rozpoznaje je na ilustracjach, 	IX.7
15	Życie religijne w Rzeczypospolitej Obojga Narodów	Sytuacja narodowościowa i religijna • Reformacja w Rzeczypospolitej • Arianie • Konfederacja warszawska • Unia brzeska	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia główne wyznania występujące na terytorium państwa, – wie, dlaczego Rzeczypospolitą nazywano „państwem bez stosów”, – wymienia główne ustalenia zgody sandomierskiej i konfederacji warszawskiej, 	<ul style="list-style-type: none"> – porównuje stosunki wyznaniowe w Rzeczypospolitej do sytuacji w państwach europejskich, – porównuje sposób rozwiązywania konfliktów religijnych w krajach niemieckich, Francji i w Polsce, 	X.1

16	Pierwsze wolne elekcje	Spory o wybór króla • Pierwsza wolna elekcja • Artykuły henrykowskie i pacta conventa • Pierwsi władcy elekcyjni • Rządy Stefana Batorego • Polityka wewnętrzna Stefana Batorego	– zna pojęcia: <i>wolna elekcja, pole elekcyjne, koronacja, artykuły henrykowskie, pacta conventa</i> , – wie kim byli: Anna Jagiellonka, Henryk Walezy i Stefan Batory, – zna datę koronacji Henryka Walezego (1573 r.) oraz daty panowania Stefana Batorego (1574–1586), – zna okoliczności wyboru S. Batorego, – wymienia reformy wewnętrzne S. Batorego,	– opisuje przebieg wolnej elekcji używając pojęć: interrex, sejm konwokacyjny, sejm elekcyjny, szopa, sejm koronacyjny, – ocenia rządy Henryka Walezego i Stefana Batorego, – charakteryzuje dobre i złe strony wolnej elekcji na przykładzie wymienionych władców, – porównuje pozycję władcy w Rzeczypospolitej z pozycją władcy w wybranym państwie europejskim,	X.2 X.3
----	------------------------	--	--	--	------------

LEKCJA POWTÓRZENIOWA (ROZDZIAŁ II)

ROZDZIAŁ III: PAŃSTWA I SPOŁECZEŃSTWA EUROPEJSKIE W XVII WIEKU

17	Gospodarka europejska w XVII wieku	Lata klęsk i wojen • Kryzys gospodarczy • Rozwój gospodarczy na zachodzie Europy • Narodziny giełdy • Merkantylizm	– wie, kiedy odbywała się wojna trzydziestoletnia, – zna przejawy kryzysu gospodarczego w XVII w., – wskazuje różnice pomiędzy gospodarką na wschód i na zachód od Łaby, – wie, co to jest giełda papierów wartościowych,	– charakteryzuje kryzys gospodarczy w Europie w XVII w., – opisuje, jak działała i jak się rozwijała giełda w XVII w., – wyjaśnia pojęcia: „akcja”, „obligacja”, „giełda papierów wartościowych”, – rozumie, na czym polega merkantylizm i wymienia jego główne zasady,	XII.1 XII.2
18	Absolutyzm we Francji	Kardynał Richelieu – twórca absolutyzmu • Mazarini następcą Richelieu • „Król-Słońce”	– charakteryzuje, na przykładzie Francji Ludwika XIV, ustrój monarchii absolutnej, – wie, kim był „Król-Słońce”,	– porównuje rządy Richelieu i Mazariniego, – porównuje panowanie Ludwika XIV z innymi władcami epoki,	XII.1
19	Anglia w XVII wieku	Stuartowie na tronie Anglii • Obalenie króla • Rządy Cromwella • System parlamentarny	– wymienia cechy monarchii parlamentarnej, – porównuje monarchię parlamentarną z monarchią absolutną, uwzględniając zakres władzy monarszej, prawa i obowiązki poddanych, rolę instytucji stanowych,	– opisuje i porównuje system władzy w Anglii z innymi systemami europejskimi, w tym z Rzeczpospolitą Obojga Narodów,	XII.1

20	Kultura baroku w Europie	Narodziny baroku • Sztuka baroku • Malarstwo i muzyka • Filozofia w okresie baroku	– zna pojęcie „barok”, – wymienia głównych twórców epoki i ich dzieła, – wymienia wybitnych uczonych epoki baroku, – rozpoznaje podstawowe elementy sztuki barokowej,	– dostrzega różnice ideologiczne pomiędzy epoką renesansu a baroku, – potrafi zidentyfikować sztukę i architekturę epoki baroku na podstawie ilustracji,	XI.6
LEKCJA POWTÓRZENIOWA (ROZDZIAŁ III)					
ROZDZIAŁ IV: RZECZPOSPOLITA I JEJ SĄSIEDZI W XVII WIEKU					
21	Wazowie na tronie polskim	Zygmunt III Waza • Konflikt króla ze szlachtą • Władysław IV • Jan Kazimierz • Barok w Polsce – dwór Wazów • Sztuka i literatura baroku	– zna królów Polski z dynastii Wazów, – zna okoliczności przeniesienia stolicy z Krakowa do Warszawy, – rozpoznaje charakterystyczne cechy kultury baroku, odwołując się do przykładów architektury i sztuki we własnym regionie,	– ocenia wpływ polityki Wazów na stosunki wewnątrz Rzeczypospolitej, – zna powiązania dynastyczne Jagiellonów i Wazów,	X.2. XI.6
22	Wojny polsko-szwedzkie w XVII wieku	Przyczyny wojen ze Szwecją • Walka o Inflanty • „Potop szwedzki” • Obrona klasztoru na Jasnej Górze • Strata lenna pruskiego	– zna główne przyczyny konfliktu ze Szwecją, – wyjaśnia rolę Stefana Czarnieckiego w wojnie ze Szwedami, – zna ważne bitwy ze Szwedami, – zna datę zawarcia i postanowienia pokoju w Oliwie, – wyjaśnia pojęcia: „wojna podjazdowa”, „potop”,	– wskazuje na mapie bitwy i ocenia postawę szlachty podczas „potopu szwedzkiego”, – zna postanowienia traktatu welawsko-bydgoskiego, – wskazuje na mapie bitwy i państwa biorące udział w konflikcie, – ocenia wpływ pokoju w Oliwie na sytuację Polski,	XI.1 XI.3 XI.4
23	Wojny z Rosją w I połowie XVII wieku	Rosja na przełomie XVI i XVII wieku • Przyczyny konfliktu z Rosją • „Dymitriada” • Wielka wojna. Kłuszyn • Rozejm w Dywilinie i	– zna pojęcia: <i>dymitriada</i> , <i>wielka smuta</i> , – zna główne fakty wojny polsko-rosyjskiej, – wymienia i wskazuje na mapie postanowienia pokoju w Polanowie, – zna datę 1610 r.,	– ocenia politykę wschodnią Zygmunta III, – charakteryzuje wpływ magnaterii na politykę zagraniczną Rzeczypospolitej,	XI.1 XI.4

		pokój w Polanowie			
24	Powstanie kozackie na Ukrainie	Kozaczyzna • Chłopi i magnaci • Przyczyny wybuchu powstania kozackiego • Powstanie Chmielnickiego • Ugoda Perejasławska • Wojna z Rosją o Ukrainę	– zna daty: 1648 r., 1654 r., – wyjaśnia przyczyny, cele i następstwa powstania Bohdana Chmielnickiego na Ukrainie, – wskazuje na mapie obszar powstania i straty Rzeczypospolitej po zakończeniu wojen z Rosją,	– rozumie trudności w prowadzeniu polityki polskiej na kresach, – ocenia decyzje polityczne Chmielnickiego i króla Jana Kazimierza, – na podstawie mapy analizuje skutki wojen polskich na Kresach Wschodnich,	XI.2 XI.1. XI.4
25	Wojny z Turcją w XVII wieku	Przyczyny wojen z Turcją w XVII wieku • Wielkie bitwy i wielcy wodzowie • Elekcja Michała Korybuta Wiśniowieckiego • Jan Sobieski królem • Zwycięstwo pod Wiedniem	– określa przyczyny konfliktu z Turcją, – wymienia, gdzie i kiedy rozegrały się największe bitwy wojen z Turcją, – wymienia głównych hetmanów biorących udział w wojnach z Turcją, – wie, kim był Jan III Sobieski, – zna pojęcia: <i>odsiecz wiedeńska</i> , <i>oblężenie</i> , <i>husaria</i> , <i>sułtan</i> , – zaznacza na osi czasu datę odsieczy wiedeńskiej (1683 r.), – opisuje przebieg wojny z Turcją,	– opisuje przyczyny i skutki wojny z Turcją, – wyjaśnia powiedzenie „Polska przedmurzem chrześcijaństwa w Europie”, – ocenia politykę turecką Jana III Sobieskiego, – wskazuje, jakie były skutki bitwy pod Wiedniem dla Europy, – potrafi wskazać na mapie obszar konfliktu,	XI.1 XI.4 XI.5
26	Skutki wojen w XVII wieku	Wojenne zniszczenia • Kryzys władzy • Sarmatyzm	– ocenia społeczno-gospodarcze i polityczne następstwa wojen w XVII w., – wyjaśnia, na czym polegała specyfika ustroju Rzeczypospolitej Obojga Narodów na tle Europy,	– ocenia rolę królów, magnaterii i szlachty w przebiegu wojen XVII wieku, – wyjaśnia związki pomiędzy poszczególnymi wojnami a zmianą pozycji Polski w Europie,	XI.5
LEKCJA POWTÓRZENIOWA (ROZDZIAŁ IV)					
ROZDZIAŁ V: ŚWIAT W XVIII WIEKU					
27	Oświecenie w Europie	Zmiana warunków życia w XVIII wieku • Wiek XVIII – wiek rozumu • Encyklopedia • Wielcy ludzie	– wymienia idee oświecenia i rozpoznaje je w nauce, literaturze, architekturze i sztuce, – charakteryzuje zasadę trójpodziału władzy Monteskiusza i zasadę umowy społecznej Rousseau,	– omawia główne przemiany społeczne epoki oświecenia, – ocenia wpływ postępu naukowego na rozwój społeczeństw, – porównuje idee epoki odrodzenia,	XII.1 XII.2 XII.3

		oświecenia • Architektura, muzyka, literatura		baroku i oświecenia,	
28	Absolutyzm oświecony w Europie	Absolutyzm oświecony • Panowanie Piotra I w Rosji • Monarchia austriacka w XVIII wieku • Powstanie Królestwa Pruskiego	– wyjaśnia pojęcie „absolutyzm oświecony”, – wie, kim był Piotr I, – ocenia reformy wprowadzone przez Piotra I, – wie, kim byli: Józef I i Fryderyk I, – porównuje reformy oświeceniowe wprowadzone w Prusach, Rosji i Austrii,	– ocenia skutki reform przeprowadzonych w Rosji, – porównuje sytuację w Rosji do sytuacji w Polsce, – ocenia skutki reform przeprowadzonych w krajach ościennych dla Polski,	XII.4
29	Powstanie Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej	Kolonie brytyjskie w Ameryce • Początki konfliktu. „Bostońskie picie herbaty” • Wojna Anglii z koloniami • Deklaracja niepodległości • Pomoc państw europejskich • Wojna Anglii z koloniami • Konstytucja Stanów Zjednoczonych	– zna genezę i skutki wojny o niepodległość Stanów Zjednoczonych, – przedstawia rolę Polaków w wojnie o niepodległość Stanów Zjednoczonych, – zna główne zasady zawarte w konstytucji Stanów Zjednoczonych i na jej przykładzie wyjaśnia praktyczne zastosowanie trójpodziału władzy,	– interpretuje tekst Deklaracji Niepodległości, – omawia sytuację Amerykanów w trakcie wojny, – ocenia wpływ powstania Stanów Zjednoczonych na dzieje świata, – wskazuje na mapie terytorialne skutki wojny o niepodległość,	XIV.1 XIV.2 XIV.3
30	Wybuch rewolucji we Francji	Spółczesność francuskie w przededniu rewolucji • Zwołanie Stanów Generalnych • Zburzenie Bastylii • Działalność Konstytuanty. Formowanie się nowego ustroju	– przedstawia genezę rewolucji francuskiej i zna jej najważniejsze wydarzenia, – zna główne hasła Deklaracji Praw Człowieka i Obywatela, – zna daty: 1789 r., 1791 r.,	– porównuje Deklarację Praw Człowieka z amerykańską Deklaracją Niepodległości, – ocenia przemiany społeczne we Francji, – omawia symbole rewolucji,	XV.1 XV.2
31	Francja republiką	Legislatywa • Konwent Narodowy i obalenie	– charakteryzuje terror jakobiński, – zna pojęcia: <i>radikalizm, dyktatoriat</i> ,	– ocenia poszczególne etapy rewolucji, – przedstawia i ocenia cywilizacyjne	XV.1 XV.2

		monarchii • Dyktatura jakobinów • Przewrót 9 Thermidora		konsekwencje rewolucji francuskiej i zmiany w mentalności społeczeństwa,	
32	Epoka napoleońska	Francja u progu epoki napoleońskiej • Zamach i jego skutki • Kodeks Napoleona • Napoleon Cesarzem Francuzów	– zna pojęcia: <i>konsul, cesarz, kodeks cywilny, przewrót</i> , – wymienia najważniejsze osiągnięcia polityki wewnętrznej Napoleona, – wie, kim był Napoleon, – wyjaśnia, dlaczego przyjął tytuł cesarza Francuzów,	– potrafi ocenić znaczenie Kodeksu Napoleona dla Francji i Europy, – wyjaśnia okoliczności przejęcia władzy przez Napoleona, – zna polityczne i kulturalne skutki wyprawy egipskiej i włoskiej,	XVIII.1
33	Podboje i upadek Napoleona	Wojny z koalicjami europejskimi • Pokój w Tylży • Wojna z Rosją • Bitwa narodów – Lipsk 1813 rok • Abdykacja Napoleona • Sto dni Napoleona	– zna pojęcia: <i>koalicja, bitwa trzech cesarzy, blokada kontynentalna</i> , – wymienia najważniejsze bitwy Napoleona, – zna daty: 1812 r., 1815 r., – zna postanowienia pokoju w Tylży, – zna przyczyny klęski Napoleona w Rosji, – wyjaśnia, dlaczego bitwę pod Lipskiem nazwano <i>bitwą narodów</i> , – zna pojęcia: <i>sto dni Napoleona, abdykacja, odwrót</i> ,	– potrafi ocenić politykę Napoleona wobec narodów podbitych, – zna okoliczności wojny w Hiszpanii, – potrafi ocenić wpływ epoki napoleońskiej na dzieje Europy,	XVIII.1

LEKCJA POWTÓRZENIOWA (ROZDZIAŁ V)

ROZDZIAŁ VI: KRYZYS PAŃSTWA POLSKIEGO W XVIII WIEKU

34	Polska w czasach saskich	August II Mocny • Wojna północna i spory o tron Rzeczypospolitej • Sejm „niemy” • Polityka sąsiadów wobec Polski • Kryzys państwa • Działalność Stanisława Konarskiego	– opisuje przyczyny i przejawy kryzysu państwa polskiego w czasach saskich, – charakteryzuje sytuację międzynarodową Rzeczypospolitej w XVIII w., – przedstawia i ocenia propozycje reform ustrojowych Stanisława Konarskiego i Stanisława Leszczyńskiego, – wskazuje przejawy ożywienia w gospodarce i kulturze czasów saskich,	– ocenia politykę zagraniczną i wewnętrzną Sasów, – porównuje monarchię Sasów do innych monarchii europejskich, – zna główne daty związane z panowaniem Sasów, – zna przyczyny i skutki wojny północnej,	XIII.1 XIII.2 XIII.3 XIII.4
35	Próby reform	Elekcja Stanisława	– wie kim był Stanisław August	– opisuje przyczyny i skutki I rozbioru	XVI.1

	Rzeczypospolitej w II połowie XVIII wieku	Poniatowskiego • Reformy państwa • Sprawa innowierców • Konfederacja barska • I rozbiór Rzeczypospolitej • Postanowienia sejmu rozbiorowego	Poniatowski, – wie kim byli: caryca Katarzyna II, Tadeusz Rejtan, – zna datę I rozbioru Rzeczypospolitej Obojga Narodów (1772 r.), – wymienia zaborców i wskazuje na mapie zasięg I rozbioru, – wymienia słabości wewnętrzne Polski,	Rzeczypospolitej Obojga Narodów, – ocenia politykę królewską w sprawach reform, – wskazuje odpowiedzialnych za I rozbiór Polski, – ocenia jakość reform sejmu rozbiorowego,	XVI.2 XVII.1
36	Życie umysłowe w czasach stanisławowskich	Rozwój kultury • Mecenat królewski • Komisja Edukacji Narodowej • Literatura i teatr	– zna pojęcia: rada nieustająca, Komisja Edukacji Narodowej, – wyjaśnia genezę i cele Komisji Edukacji Narodowej, wymienia główne osiągnięcia i ocenia jej znaczenie, – opisuje działalność Komisji Edukacji Narodowej,	– rozpoznaje charakterystyczne cechy polskiego oświecenia i charakteryzuje przykłady sztuki okresu klasycyzmu z uwzględnieniem własnego regionu, – ocenia wkład Polski w kulturę europejską,	XVI.1 XVI.5
37	Sejm czteroletni. Konstytucja 3 Maja	Sytuacja międzynarodowa • Sejm Wielki • Reformy skarbowe i wojskowe • Sprawa mieszczan • Konstytucja 3 maja	– zna pojęcia: <i>Sejm Czteroletni</i> , <i>Konstytucja 3 maja</i> , – zna datę 03.05.1791 r., – przedstawia okoliczności zwołania Sejmu Czteroletniego i jego główne reformy, – wyjaśnia, jakie znaczenie miały obrady Sejmu Czteroletniego dla funkcjonowania państwa,	– opisuje zasady ustrojowe po uchwaleniu Konstytucji 3 maja, – zna najważniejsze postanowienia Konstytucji 3 maja i wskazuje zastosowanie w niej monteskiuszowskiego trójpodziału władzy, – porównuje postanowienia Konstytucji 3 maja z zasadami obowiązującymi po uchwaleniu Unii Lubelskiej,	XVI.3 XVI.4
38	Wojna o konstytucję. II rozbiór Rzeczypospolitej	Konfederacja targowicka • Wojna z Rosją • Drugi rozbiór Rzeczypospolitej • Ostatni sejm Rzeczypospolitej	– przedstawia okoliczności zawiązania konfederacji targowickiej i ocenia jej skutki, – wyjaśnia przyczyny II rozbioru Polski, – wskazuje na mapie zmiany terytorialne po II rozbiorze Polski, – zna datę II rozbioru Polski (1793 r.),	– ocenia postawę targowiczian, magnaterii i króla w trakcie II rozbioru Polski,	XVI.4 XVII.1
39	Insurekcja	Przygotowania do	– zna pojęcia: <i>naczelnik powstania</i> , <i>przysięga</i>	– ocenia szansę powodzenia powstania,	XVII.2

	kościuszkowska	powstania • Wybuch powstania • Bitwa pod Raławicami • Insurekcja warszawska i wileńska • Sprawa chłopska • Ostatnie miesiące powstania	<i>Kościuszki, kosynierzy</i> , – wie, kim był Tadeusz Kościuszko, – opisuje przebieg powstania kościuszkowskiego, – zna daty: bitwy pod Raławicami (4 IV 1794 r.), bitwy pod Maciejowicami (10 X 1794 r.), – zna pojęcie: <i>uniwersał połaniecki</i> ,	– omawia stosunek stanów społecznych do walki, – charakteryzuje postać Tadeusza Kościuszki, – przedstawia cele i następstwa powstania kościuszkowskiego,	
40	Upadek Rzeczypospolitej	Trzeci rozbiór Rzeczypospolitej • Przyczyny i skutki upadku	– zna okoliczności III rozbioru Polski, – wskazuje na mapie skutki III rozbioru, – wskazuje wewnętrzne i zewnętrzne przyczyny upadku Rzeczypospolitej, – zna datę III rozbioru Polski (1795r.),	– ocenia upadek Polski jako wydarzenie bez precedensu w dziejach Europy, – za pomocą faktów wyjaśnia proces likwidacji Rzeczypospolitej,	XVII.1 XVII.3
41	Legiony Polskie	Powstanie legionów • Mazurek Dąbrowskiego • Walki legionów • Kres Legionów	– zna pojęcie <i>Legiony Polskie</i> , – zna okoliczności powstania Legionów Polskich we Włoszech, – wie, kim byli: J.H. Dąbrowski, J. Wybicki, – zna okoliczności powstania <i>Mazurka Dąbrowskiego</i> , – zna daty 1797 r., 1807 r., – opisuje szlak bojowy Legionów i ich tragiczny kres,	– wyjaśnia, jakie nadzieje wiąźali Polacy z Legionami, – wyjaśnia znaczenie napisu, jaki nosili na mundurach legioniści: „Ludzie wolni są braćmi”,	XVIII.2 XVIII.4
42	Księstwo Warszawskie	Utworzenie Księstwa Warszawskiego • Trudna sytuacja Księstwa Warszawskiego • Wojna z Austrią	– zna pojęcie: <i>Księstwo Warszawskie</i> , – zna okoliczności powstania Księstwa Warszawskiego, – przedstawia sytuację społeczną i ekonomiczną Księstwa, – wie, kim był ks. J. Poniatowski, – zna okoliczności i przebieg wojny z Austrią w 1809 r.	– ocenia politykę Napoleona wobec Polaków, – wie, jak była zorganizowana władza w Księstwie Warszawskim, – zna skutki wojny z Austrią dla Księstwa Warszawskiego,	XVIII.3
LEKCJA POWTÓRZENIOWA (ROZDZIAŁ VI)					